

plačuje na neposrednih državnih davkih v vseh volilnih razredih skupno 4.316.760 kron; srednja Štajerska plačuje 10.917.136 kron, spodnja Štajerska pa 3.324.145 kron. Vsa Štajerska plačuje torej na direktnih davkih nekaj čez 18½ milijonov kron. Pač lepa svotica!

Vojska?! Duhovi so se malo potolažili. Vendar pa ni krvava igra na Balkanu izključena. Kakor znano, stoji stvar tako-le: Bulgarija se je naredila neodvisna od Turške. S tem so seveda Turki nezadovoljni. Avstro-Ogrska pa je anektirala, to se pravi: si je osvojila, za svoje vzela Bozno in Hercegovino, kateri deželi je upravljala že 30 let in je v njih vtaknila milijone in milijone našega denarja. S tem je pa Srbija nezadovoljna. Srbi so si menda domišljavali, da so Bošnjaki „neodrešeni bratci“ in da bodejo enkrat pripadali kroni tistega novopečenega Petra, kateri je postal kralj le z najnavednejšim umorom. Zdaj ropotajo ti paglavci, kakor da bi se jih kdo bal in naši prvaki so tudi na prvi hip pripravljeni, izdati avstrijsko domovino in se zavzeti za Srbe. Srbska vlada je seveda dovolj pametna, da si ne upa naši državni vojsko napovedati. Kaj bi tudi celi Balkan proti Avstriji, ki poleg tega ni sama, temveč ima trozvezo za sabo?! Regulerne vojske ne bode. Pač pa bodejo panslavistični Srbi zanesli v Bozno in Hercegovino upor in ustajo in tako zamore priti do velikanskega prelivanja krvi. Ta slučaj bode vsaj dokazal, da je panslavizem, ki ga gojijo Srbi kakor naši prvaki, velikanska nevarnost za našo državo!

Dopisi.

Središče. Studi se nam v današnjem času, kakšna hujškarija vlada pri nas. Naš general Šinko nima družega dela, kakor da kova shode in nas hujška zoper Nemce. Ja Šinko, pa pojdi na Kranjsko ali med Hrvate, ako ti je pri nas preveč „zaspano ljudstvo“. Mi ti v obraz zabrusimo besedo, da si preповemo širjenje tega sovraštva. Mi hočemo mir z Nemci. Saj vemo, da cela trgovina gre le skozi nemške roke. Poglejmo naše zagrižene Slovence Robič, Zdravec, Kočvar, s kom kupčujemo večidel na veliko, kakor ravno z Nemci. Kdo kupuje vino? Kdo živino? Kdo perutnino? Ravno Nemci! Mi si prepovemo vaše grdo postopanje. Mir hočemo kot mirni Slovenci, da ne izgubimo še te male časti. Zakaj hujškate zoper Nemce v Ormužu, v Ptuj? Zakaj nas vlečete v sovraštvo? Zakaj vse to?! Ako ne bode miru, pa bomo naše grehe svetu razložili. Tudi od našega Rotšilda trgovca Robiča bomo svetn naznanili, kako na visoke procenete denar posojuje. Le tako naprej, in videli bomo, kje sta poštenost in pravica doma!

Sv. Marko niže Ptuj. Naš predstojnik Vršič in njegova banda nas hujškajo proti Nemcem in naprednjakom. Te črne duše pač ne poznajo prve božje besede: ljubi Boga čez vse in svojega bližnjega kakor samega sebe. Vršič je tako predrzen, da si upa nas nagovarjati, da ne smemo več kupovati pri nemških trgovcih v Ptuj. To je grdo, protipostavno postopanje človeka, kateri je občinski predstojnik in ima za mir skrbeti

sati, če bi hotel priti s česalom do kože. Pod nogami ubogih živali je bilo toliko gnojnice, da je kar sikalo izpod nog, ko so prestapale.

»Človek mora kar obstati, če kaj takega sliši, pravi Zelenjak. »V takem hlevu mora vendar žival poginiti!«

»To se razume samo ob sebi,« odgovori Janez. »Ako se živino pravilno ne krmi in slabo obskrbuje, mora iti pod zlo tudi najboljša kmetija, to je stara resnica. Poslušajte dalje. Jasli so bile sicer polne, a govodi nista nič žrli in pogledovali sta me tako milo, da me je zabolelo v srce. Kakor se mi je gnusilo, zagnal sem se in skočim čez kup gnoj, da sem dospel k glavam ubogih živali. Kaj zagledam! V koritu sta bili dve globlini in krog in krog je bilo vse trdo kakor skala. Lisjak, rečem, dajte mi dleto in debel lesen bat! Lisjak me pogleda ali vendar mi prinese ono, kar sem zahteval. Začel sem dolbiti. Z dletom sem iztrgal kos gnile krmne. Dolbel sem dalje in dalje, misleč si, zvrši kar si pričel. Tako sem dolbel eno uro in na to ugledal, da so bile na dnu lepe kamnite jaslji, velike in široke, da jih je bilo veselje gledati.

Na to sem vzel šop slame, jasli pometel in obrisal in velel Lisjaku, naj mi prinese čiste hladne vode ter jo potem zlij v jaslji. Ko bi vi videli, kako so živali pile. Bal sem se, da jih ne bom mogel nikdar napojiti.

»Tu sem pogledal Lisjak pravim na to,« kako tvoja živina pije in pogledj, kako sedaj žre. Seveda iz takih jaslji, v katerih je celo gnoj, ne bo pil niti prešči, kaj pa

ter zakone varovati. Mi ti povemo, da se ne bomo tvojega navodila držali. Kupčevali smo z Nemci in bomo storili to še naprej. Ti Vršič pa le drži z prvaškimi dohtarji in tudi tistim prodaj svoje pridele. Višjo oblast pa opozarjamo, da si tega človeka pokliče na račun in ga naj nauči kaj je „svoji k svojim“. Kmetije bodimo pametni in ne dajmo se hujškati.

Več kmetov.

Razbor pri Slov. Gradcu. Blagi „Štajerc“, pridi in potipaj žile našim črnim in namesto bralnemu kladnemu društvu. Ker si zadnjokrat jih nekoliko ožigosal, so se tako razvneli velikaši žniderčki, blagajnik in predsednik, da so si z dovoljenjem župnika uredili pri nekem kmetu tako imenovano „vahparado“ 4. t. m. pri koji so civilili in javkali čez nas. Pri tem se je knjižničar Jernej Pačnik, pijan od „Slov. Gospodarja“ tako razvnel, da je dva domača hlapca zabodel, kojih eden je v smrtni nevarnosti. G. župnik, lep napredek Vašega društva! Črez to društvo pa ja ne bodejte kaj rekli, saj so Vaši podrepaniki to storili. Več pride drugi!

Opazovalci.

Ptujski okraj. Ni človeka, katerega se ne bi skušalo nahujškati od strani ničvrednih ljudi. Mi se čudimo, ako slišimo od ljudstva, katero pride prestrašeno in našutano v mesto, kako razlaga prvaško gonjo. Mislili smo, da bo konec, ker je ljudstvo mirno postalo in ne verjame več tem hujškačem; ali žalibog, laži katere že pressegajo vse meje, tudi pri nekaterim ljudem najdejo še nekaj veljave. Mi hočemo danes samo nekaj slučajno razodeti, da ljudstvo sprevidi, da vsa ta gonja ni drugo, kot velikanska škoda na gospodarskem polju; in ravno ljudstvo ima prenašati ta žalostni položaj. V vsaki vasi so takozvani „voditelji“ nekeke društva in to društvo trosi grde laži med svoje sosede. Ti hujškači pravijo: ne hodi v mesto k nemškim trgovcem, ti te bodo pretepli ali pa otciganili, ali pa s slabim blagom sleparili, ako stopiš v nemško trgovino, tam te že čakajo Slovenci, da te osramotijo; to so tisti nemčurji, kateri so od sv. kat. vere odstopili, to so zdaj sami brezverci, kateri tudi tebi vero vzeti hočejo; bodi previden in ne hodi tja, ker je prepovedano. Ti moraš edino k Slovencem zahajati; tam kupuj svoje blago, to so možje sv. kat. vere, to so pravi Slovenci itd. — Tako ropotajo in lažejo prvaški hujškači. Žalibog da je tako! Žalostno in resnično! In vse to se godi v prid nekaterim ljudem, kateri ptujske razmere dobro poznajo in nimajo toliko sramote v sebi, da bi pri taki hudobiji ljudem vendar oznanili, da vse to ni res. Nam druga pot ni dana, kot ljudstvo opozarjati, da vsa ta hujškarija ni za picico resnična. Nemško mesto Ptuj ima svoj nemški odbor, nemške šole, svojo nemško katoliško cerkev in še razna druga dobra podjetja, katera tudi ljudem posebno na gospodarskem polju koristijo. Nemški trgovci niso brezverniki, ne Orng ne Blanke, Steudte, Strachill, Slawitsch, Sadnik, Muchitsch, Schramke in vsi drugi; vsi so dobri katoličani, znabiti boljši kot prvaški voditelji dr. Jurtela, dr. Brumen, dr. Horvat, dr. Kodermann, Havelka, Mahorič in Seligo in drugi. Ali se vidi

še le govedo. Če ne boš drugače obskrboval, mora zborleti in poginiti tudi najkrepkejšo govedo. In rečem ti najmi jutri takoj par delavcev, da ta gnoj izkidaš, potemusti izkidaš vsaki ali vsaj vsaki drugi ali tretji dan in doživel boš čudeže v svojem hlevu. Ko se bo krmilo, bodi zraven in pazi, da se živino pred krmjenjem skrbno osnaži, ker drugače bo za pol leta ravno isto, kar si danes videl. Rečem ti, glej tudi svoji ženi malo bolj na prste in zahtevaj od nje nekaj več snage in reda, kajti če gre tako dalje, boš v par letih berač in boš moral živeti in umreti v veliki mizeriji! — Lisjak mi je seveda obljubil, da bo odslej vse drugače; pustil sem gar ter šel svojo pot.

»Ali je bilo potem kaj bolje? Je gledal svoji ženi, na prste in zahteval, naj bi bolj pazila na red in snago?« vpraša večina možakov.

»Kaj še!« odgovori Janez. »Pri teh ljudeh je bila vsaka beseda bob ob steno. Če bi mene ubogali in bi potem šlo premoženje na dražbo, bi se bil čudil. Ali gospodarili niso potem nič drugače nego poprej. Ostalo je pri starem. Lisjak je bil butec, ki ni znal ženi ukazovati. Ona je gospodinjala s svojo lenobo in umazanostjo dalje in moralo je priti do tega, do česar je prišlo t. j. do takozvanega odgospodarjenja. Le škoda ubogih otrok. Ti reveži se mi kar smilijo!«

»Žalostno, pa resnično,« pravijo sosede; »slaba gospodinja spravi hišo na boben in sicer tem prej, če mož sam ni dober in energičen gospodar.«

Po svoje prevel po A. Stöhr, iz „Prakt. kmetovalca“ D.

Kodermanna ali Supančiča kdaj v cerkvi? Mi ne hvalimo ampak grajamo to, kar ni pravica! Bodite tedaj, ljudje pametni, ne verujte tem gadom, ampak dajte jim krepki odgovor.

Iz Virštajna. Nima skoro pomena poročati o malenkosti, pri kateri se je najemnik lova veliko prizadeval. Kosili so kosci pri veleposesniku g. Jakob Bovka seno „Podvezbo“; našli so nežne mladice zajčke in se jim je žival usmilila in jih je viničar odstranil, potem jih je njegov hči v bližni vinograd spustila. Ko je to najemnik lova zvedel so mu že začeli lasje po konci rasti: zdaj sma pa že vkup, bom že jaz pokazal, komu zajce pobirati; verjeti pa ni hotel da so bili zajčki spušteni. Poslal je opomin da naj plača 8 K za zajce, ki niso bili nič vredni. Šel je pa na sodnijo tožiti, bila je obravnava 8. oktobra in je sodnik toženca čisto oprostil. Res si je mislil ta najemnik lova: dobre bi bile kronice. Jaz pa mislim, da se boš velikokrat kesal, ko boš moral plačevati škodo katero bodo zajci naredili. Opazovalec.

Sv. Lovrenc sl. gor. Pri nas je trgatav dokončana, mošta je obilno, kupcev pa nič. Današnje žalostne narodne razmere so krive, da ne pridejo nemški kupci več v naše kraje. To so sadovi hujskanja prvakov proti Nemcem. Sad se še nekaj odpošilja, pa tudi v nemške kraje. Ja ljudstvo, tako se nam bo godilo, ako bode trajalo to sovraštvo še naprej.

Ljutomer. Podli sovražnik nima pikice časti, ker znirom hujška Slovence zoper Nemce. Zakaj pišete od vaših „slovenskih“ trgovcev, ker je znano, da so ravno tisti na slabih nogah. Zakaj hujškate, ako pa vendar vidite, da smo odvisni od nemškega kupca in ravno vi najraj prodate vaše prideleke v nemške kraje?! Zakaj delate sovraštvo, ker vendar vidite, da je ravno pri nas kmet od mest in trgov odvisen. Ali spada gospodarski posel tudi v politiko? Mi kmeti pravimo: ne in stokrat ne! Živeli smo z Nemci in hočemo še nadalje v miru živeti in kupčevati! Kmetije.

Majberg pri Ptuj. Poročali smo že enkrat, da tudi pri nas hujškarija sovraštvo in napade rodi. Žalibog da moramo to sramoto nositi, za katere lumparije so le edino nekateri hujškači in ljudje brez sramu odgovorni. Naš kraj je bil priljubljen in z veseljem smo spremljali Ptujške meščane v našo sredo in se dolgo leta prav dobro razumeli. Danes je pa drugače; ako ni slabo leto ali toča, pa so slabi in hudobni ljudje, kateri kalijo ta blaženi mir. Mirna in poštena je gostilna gospe Gomilšek, pogledimo si pa nasprotno sosedovo Rižnerja; tudi ta je bila enkrat spoštovana hiša, danes pa ima sin glavno besedo in ta je velik sovražnik Nemcev, ako ravno tudi on rad kupčuju z njimi. Tam je tisti slovenski tabor, kjer se kova sovraštvo. Par navdušenih prenapetih ne pusti mirno popotnike, napadajo jih s psovki in tudi s kamenjem, celo strel se je zadnjo nedeljo slišal. Kdo pa so ti voditelji? Pa povejmo vendar enkrat, da ima tisti Habianič, mlinar pri gosp. Jurza v Ptuj, prvo besedo. Nadalje naš rihtar in še par podrepanikov. Da ne bo celi naš okraj oškodovan, prosimo višjo oblast, da naj napravi red in da ojster ukaz gostilničarju Rižnarju in našemu rihtarju ter Habianiču, da bo vendar enkrat mir v našem kraju. Sovraštvo do Nemcev pa pustimo na stran, ker vendar z njimi kupčujemo in hočemo tudi za nadalje v miru živeti.

Čitajmo kmetijsko časopisje!

Naše kmetско ljudstvo je na sploh pridno ljudstvo, toda malo preveč starokopitno ali staroverno je. Neče in neče od starih navad, pa obetaj mu tudi zlate gradove. Kaj bodo ti „šolarji“ znali, kako je treba kmetovati, pravijo in ti ubivaj se kolikor hočeš, tvoji dobri nauki so vedno le bob ob steno. Če nisi ravno berač ali cigan, pa ti ne bodo nič verjeli. Ravno narobe naredijo, kar si jih učil. Kaj pa še dobra kmetijska knjiga ali kmetijski časnik! To so sicer dobro došle reči, toda ne za čitanje, marveč za zavijanje tobaka in masla. Kar ni v sanjskih bukvah, v pratiki ali v molitveniku, to je vse odveč! Zato pa se ne smemo čuditi, če se števil onih kmetovalcev, katerim gre v gospodarstvu vse rakovo pot, pri nas vedno veča in večja.

Naši kmetje so, kakor rečeno, po veliki večini pridni delavci, toda razumnih delavcev imamo malo; še manj pa razumnih gospodarjev. Temu pa se ne smemo niti čuditi, kajti noben mojster ni pa šel z nebes. Za mojstra se je treba učiti, našemu kmetu pa smrdi navadno to delo in zato tudi malo zna. Osobito za vodstvo kmetije je treba mnogo znanja! Časi, ko je veljal za dobrega kmeta le oni, ki je krepko udrihal s kopačo in z lopato, so minuli. Dandanes si je tudi v kmetijstvu pridobil razum prvo mesto. Slabotno človeče s par volov in z dobrim plugom napravi v enem dnevu lahko več nego 10 junaskih kopačev! V sedanjih časih je kmetovanje pa tudi drugačno nego nekdaj, ko nismo imeli še železnice, cest, parobrodov, strojev in — tuje konkurence. Gospodarji je treba zato mnogo misliti, kako bi izvelkel iz svojega posestva vsaj toliko, kolikor potrebuje za vsakdanje življenje in dal nekoliko tudi za bolezen in stare dni na stran. Ker so dandanašnji naše življenske potrebe in tudi drugi izdatki mnogo večji, nego so bili prej, uporabiti moramo ves svoj razum in vse človeško znanje, da iztisnemo iz svoje zemlje z majhnimi stroški čimveč dohodkov ter vtolažimo z njimi ogromne potrebe.

Da bomo zamogli to doseči, moramo uporabljati tudi skušnje drugih. Gorje bi bilo kmetovalcu, če bi moral šele vse sam iznajti in preskušati. Prišel bi kmalu na beraško palico. Da tega ni treba, imamo kmetijske knjige in kmetijsko časopisje, kjer se dajejo kmetovalcu bodisi to ali drugod že preskušeni nauki. Kdor je namreč kaj izumil in preskušal, pa sporoča v časopisju, iz katerega zve o stvari lahko ves svet. Njegov izum drugi lahko zboljšajo, a o zboljšku spet poročajo v časopisju. Na ta način se stvar popolni in lahko jo uporablja vsak kmet, ki čita časopis, seveda ako se zdi primerna na njegovem posestvu. Bog vari, če bi ne bilo časopisja! Lahko rečemo, da bi se naši vinogradi že popolnoma poizgubili. Če bi ne skušali eden, da se pomaga proti grozdnim plesnobi z žveplom, proti trtni uši s cepljenjem na američansko podlago itd., kje bi bile že trte! Mnogokrat se je prišlo do takih skušenj, le po naključju. Tako je opazil n. pr. nekdo, da se je trtno listje ob kolih, ki so bili namočeni v modri galici, dobro ohranilo, zato je začel škropiti proti peronospori s to raztopino, ker je požgala drugemu modra galica listje, hotel je njeno žgečo moč utaložiti z vapnom in skušnja h skušnji so dale tak pomoček proti ti strašni trtni bolezni, kakoršen uporabljamo dandanes. Do tega pa je prišlo polagoma potom časopisja, kjer so se izražala razna mnenja.

Časopisje je toraj najboljšo sredstvo za širjenje znanstva, katero si lahko v svoj prid izkoriščamo. Pri nas imamo zadnji čas sicer tudi kmetijske potvalne učitelje, ki kažejo kmetu ustmeno in praktično, kako mu je v tem ali onem slučaju postopati, toda vsled preobilega delokroga, ne morejo biti ti učitelji vedno in povsod pri roki. V kratkem času, ki jim je na razpolago, tudi jim ni mogoče vsega povedati. Zato je kmetijsko časopisje v prvi vrsti poklicano, da širi nove koristne kmetijske nauke.

Kako se pa naši kmetovalci za to časopisje pobrigajo? Premalo! Pač se dobi tudi pri nas nekoliko zavednejših gospodarjev, ki si naročijo kmetijski list, toda nasproti tolikemu številu kmetijskega ljudstva, so ti le neznatni odstotek. Ves ostali svet brodi po temi. Prostemu ljudstvu smrdi, kakor že zgoraj povedano, skoraj vsaka knjiga, bolj izobraženi se pa rajši bavijo s pustimi političnimi prepiri in s zabavnimi knjigami. Zastonj iščemo pri nas one stanovske zavesti, ki je doma n. pr. med češkim ali še bolj med američanskim kmetom. Tam je vsakdo, ki je kmet, ponosen na ta stan, pri nas se ga pa sramujemo. Vse smo rajši prej, samo ne kmet. Zato nam ne diši kmetijsko časopisje in kmetijska knjiga. To je tudi uzrok, da je naša slovenska kmetijska literatura tako neznatna! Pač požrtvovalnosti je treba pri nas, če hoče kedo zalagati kmetijsko berilo. Vse drugače pa izhajajo založniki raznih malovrednih romanov! Gorje nam kmetom, dokler se bomo tako malo zavedali!

Drugi narodi so spoznali že zdavno vrednost kmetijskega časopisja za kmetijski in z njim sploh narodni napredek. Zato, ker se v njih

mного čita, je tam tudi mnogo premoženja, mi smo pa sami reveži, ker le malo beremo. Saj so pri nas že cele vasi, kjer ne dobiš niti enega gospodarskega lista. Mesto pametnega razgovarjanja o raznih kmetijskih predmetih, vidimo zato v takih krajih med sosedi več en ravs in kavs.

Slovensko gospodarsko časopisje, kolikor ga imamo, je jako ceno in zato ne bi smela biti naročnina par borih kronic uzrok naši malomarnosti. Samo z enim dobrim člankom se ti lahko ta naročnina stotero poplača. Nočemo se hvaliti sami s svojim listom, ker nismo v to kompetentni, toda reči moremo, da nam je došlo v tekočem letu na razna svarila in razne opomine precej zahvalnih pisem.

Zato kličemo: naročajte kmetijske časopise in sicer ne samo enega, ampak čim več jih morete! Prazen je izgovor, da nimate časa za čitanje. Osobito potem po zimi ga je vedno dovolj. Pa tudi, če bi ga v resnici ne imeli, morali bi si ga v ta namen najti, kajti brez čitanja kmetijskega časopisja, ni kmetijskega napredka, ni blagostanja. Osobito se obračamo na vas dosedanji naši čitatelji s prošnjo, da odpirate tudi vi po svoji moči oči nevednim svojim sosedom. Ko spoznajo ti korist dobrega kmetijskega berila, vam bodo gotovo hvaležni. Prepričani smo, da se ne bo čulo potem več toliko tožb o slabih novih časih, marveč, novi časi prinesejo tudi našemu kmetu boljši kos kruha, nego ga je dobil do sedaj.

Novice.

Škof ima besedo!

Kakor smo svoj čas poročali, pisal je ljubljanski knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič voditelju kranjskih Nemcev grofu Barbo pismo, v katerem je z ojstrimi besedami grajal grozovlado ljubljanskih pouličnih razbijalcev. Knez in škof dr. Jeglič je sam Slovenec. Ali vkljub temu ni čakal niti trenutka, da bi ne povedal svoje mnenje. In to mnenje je, da obseja knezoškofo rokoverniške izgrede prvaških ubijalcev, ki so celo vojaštvo s kamenji napadali, dokler ni bilo vojaštvo prisiljeno streljati in je ubila krogla dvoje mladih življenj. Kri ubitih teh dveh mladeničev pade na prvaške hujšake same nazaj! Tudi danes še ni miru v Ljubljani. Vsak dan se čuje o novih izgrelih. Zdaj napadajo poulične barabe zlasti vojake, ki niso ničesar storili nego svojo dolžnost v zmislu svoje prisege izvršili. Ti vojaki so Štajerci in zato jih kranjska svojat ne mara, zato jih sovraži in zato napada posamezne vojake. Pretekli ponedeljek sta bila dva vojaka od teh barab napadena in težko ranjena. In prvaški listi hujškajo naprej! V vsej tej nečuvani razburjenosti je vzel ljubljanski knezoškofo dr. Jeglič besedo. Izdal je pastirski list, v katerem se ojstro obrača proti hujškariji. Knezoškofo, slovenski knezoškofo pravi v tem pastirskem listu do besedno: „Kar se je v Ljubljani proti Nemcem zgodilo, nezmislno razbijanje šip na oknih in poškodovanje tuje lastnine, to je **smrtni greh** in sicer ne samo proti ljubezni, temveč tudi proti pravičnosti, ki smo jo bližnjemu dolžni“. Knezoškofo omenja potem tisočere slovenske rudarje, ki iščejo in najdejo svoj kruh v Nemčiji; pravi tudi, da se nemški duhovniki na Pruskem slovenščine učijo, samo da zamorejo tem rudarjem duhovniško pomoč podeliti. Tudi omenja knezoškofo Dunaj, kjer se vrši v Fünfhausu enkrat na mesec slovenska božja služba itd. Končno zapove knezoškofo v pastirskem listu, da se mora ta list vsem vernikom raz prižnice prečitati. Ta pastirski list je določen sicer le za kranjske duhovnike. Velja pa za vse! Knezoškofo ljubljanski pravi torej kot visoki cerkveni glavar, da je gonja proti nemstvu, da je vso to hujškanje **smrtni greh**! Duhovniki, držite se te besede in onemogočite nadaljno hujškanje!

„Svoji k svojim“. D. W. piše: „Giblje se, tudi daleč od bojevišča. Kakor se nam iz Gradeca poroča, od pustila je neka tamošnja fabrika zaradi prvaške gonje proti Nemcem 61 slovenskih delavcev. Istotako se poroča iz zgornje Štajerske in iz Salcburskega, da občinski uradi slovenskim krošnjarjem (hauzirerjem) ne dajo več dovoljenja. V prvi vrsti so tr-

govci s sadjem prizadeti. Kakor se čuje, hočejo Nemci sploh napraviti močno organizacijo, ki bode delovala proti prvaškemu bojkotu“. — Tako pišeje nemški listi! Jeza in strah nas obdajata, da je privedlo prvaško hujškanje do takih plodov. Kaj ko bi Nemci res ne hoteli več ničesar od Slovencev kupiti? Kaj ko bi odpustili vse Slovence iz službe? Kakšna gospodarska katastrofa bi iz tega nastala, to zamore izpoznati le človek, ki pozna razmere. Prvaki, vi, edino vi ste krivi!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Posledice prvaške gonje proti nemškim in naprednim trgovcem se že kažejo. Iz raznih nemških krajev dobivamo vesti, da nočejo nemški kupci živine, vina, sadja itd. več v naše kraje priti. Splošno je razširjeno mnenje, da se na spodnjem Štajerskem zdaj vsakega, ki govori nemško, napade in pretepe. Ker je nekaj nahujskanih pobalinov izvršilo s kamenji in poleni res par takih napadov, je to mnenje gotovo opravičeno. Ljudje čitajo poleg tega prvaške liste, ki so napolnjeni s samim hujškanjem in sovraštvom proti Nemcem. Vsled tega pravijo Nemci: Pa naj ti nahujskani kmetje sami svoje pridelke obdržijo. Mi obžalujemo, da je prišlo tako daleč. Kajti kmetje sami so nedolžni in v ječo spadajo le tisti brezvestneži, kateri hočejo v kalnem ribariti in pod prvaško zastavo osebni svoj profit delati. Ali nedolžni morajo vedno za krive trpeti... Letos imamo veliko sadja in hvala Bogu tudi krasno uspele vinske trgatev. Ali iz zanesljivih virov smo izvedeli, da se letos niti del tistega sadja ni izvozil kakor druga leta. Kupcev primanjkuje, ker ti kupci nočejo več priti zaradi prvaške gonje. Istotako bo z vinom in z živino. Mi smo se vedno trudili, da bi čimveč nemških kupcev v naše kraje privabili in s tem cene naših pridelkov zvišali. Ali prvaki delajo križ čez ta račun. **Prvaki in hujšaki so vsled tega krivi, da padajo cene naših kmetijskih pridelkov**; oni so odgovorni zato, da naši kmeti letos ne bodejo imeli tistega dobička, kakor se je pričakovalo... Kmetje, vzdramite se! Prvaško hujškanje vam je v gospodarskem oziru istotako škodljivo kakor toča. Poženite hujšake iz Vaše srede, kajti to zahteva vaš lastni interes!

Benkovičeva gonja. Kar uganja slavní dr. Cvenka-Benkovič, to presega pač že vse meje. Mož menda res misli, da mu je vse dovoljeno, odkar ga je poslala ljudska neumnost v državni zbor. Ali pa so mu udarci s pasjim bičem, ki jih je svoj čas dobil, možgane zmešali. Za zadnjo nedeljo je nameraval s svojo bando in s pomočjo nahujskanih Hrvatov ter Kranjcev napasti mesto Brežice. Izdali so letak, ki je naravnost zločin. Mesto Brežice pa je dobilo vojaško pomoč. Hrvati se tudi niso vsedli na Benkovičeve limanice in prišlo jih je samo — 4. O ti vbogi Cvenkanič, kako je grdo gledal. K večjem 300 ljudi, vbogih, zapeljanih ovčje je prišlo poslušati brežiškega odrešenika. Benkovič je držal shod, vkljub temu da je bil ta shod prepovedan. To se pravi torej: tisti Benkovič, ki ima polni jezik patriotizma, prezira javno česarske postave. Mi smo radovedni, koliko časa bode oblast to zločinsko postopanje gotovih ljudi mirno gledala. To je pač že višek nesramnosti! Fej hujšakem!

Vinske cene hočejo pasti. Letos nam je zrastle mnogo izbornega vinca, tako da kmetom kar posode primanjkuje. Vsakdo je 2 krat, 3 krat in tudi 5 krat toliko pridelal nego je pričakoval. Ali zdaj se pravi cene držati. Gotovi kupci zlorabljajo zdaj položaj in hočejo vino senkano dobiti. Držimo tedaj vinske cene!

Mežnar pri minoritih v Ptuj ima — kakor se nam poroča — to nalogo, da kadar pride na pošto in sliši kmetško ljudstvo nemško govoriti, prične tuliti: zakaj pa slovensko ne govorite?! itd. Ta črna duša zasluži za svojo hujškarijo toplo zaušnico in to se mu tudi zna zgoditi. Mi pa vprašamo zopet župnika Vavpotiča: Ali vidite vaše sadove pri lastnih služabnikih? Ali se ne sramujete da vaš mežnar surovo ljudi napada? Ali se plačuje mežnar zato, da rogovili in hujška? Ali bodejo sploh mežnarčki gospodarili v Ptuj? Gospod Vavpotič, napravite red, kajti naša potrpežljivost traja dolgo, naposled pa počí. Saj